

America First : ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐฯ ๒๐๑๗

เมื่อวันที่ ๑๘ ธ.ค.๖๐ ได้มีการประกาศยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่ของสหรัฐฯ (๒๐๑๗) ที่ยึดมั่นในหลักการ America First ทั้งทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ การทหารและความมั่นคง แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธที่จะทำงานร่วมกับประเทศพันธมิตร トラบไคที่ประเทศเหล่านั้นทำตามข้อตกลงที่เป็น ประโยชน์กับสหรัฐฯ โดยระบุผลประโยชน์ของชาติสำคัญ ๔ ประการ คือ (๑) การปกป้องสหรัฐฯ (๒) การส่งเสริมความมั่งคั่งของสหรัฐฯ (๓) การรักษาสันติภาพ และ (๔) การขยายอิทธิพลของสหรัฐฯ ไปยังส่วนต่างๆ ของโลก ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมุ่งเน้นสร้างความมั่งคั่งและฟื้นฟู ระบบเศรษฐกิจของสหรัฐฯ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสหรัฐฯ อันเป็นแนวทางที่ประธานาธิบดีทรัมป์ใช้ในการหาเสียงและบริหารประเทศ โดยทิศทาง ของยุทธศาสตร์ฉบับนี้สร้างทั้งโอกาสและอุปสรรคให้กับนานาประเทศ ไทยจึงอาจใช้โอกาสนี้ในการแสวงหาประโยชน์สร้างความร่วมมือกับสหรัฐฯ ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว รวมทั้งขยายความร่วมมือไปในพื้นที่ใหม่ๆ ที่สหรัฐฯ และไทยสนใจร่วมกัน

หลังจากสาบานตนรับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ของนายโดนัลด์ ทรัมป์ อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ ๒๐ ม.ค.๖๐ จนถึงวันนี้ผ่านไปเกือบ ๑ ปี ประธานาธิบดีทรัมป์ได้มุ่งมั่นดำเนินงานตามนโยบาย America First ที่มุ่งเน้น ผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และพลเมืองชาวอเมริกันเป็นสำคัญ อาทิ การถอนตัว จากข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก, การระงับ โอบามาแคร์, การออกคำสั่งการรักษาความปลอดภัยตามชายแดนที่จะนำไปสู่ การสร้างรั้วพรมแดนระหว่างสหรัฐฯ กับเม็กซิโก และคำสั่งการคุ้มครองชาติ จากการเข้าเมืองสหรัฐฯ ของผู้ก่อการร้ายต่างด้าว หรือ Travel Ban เป็นต้น ซึ่งผลงานข้างต้นบ้างประสบความสำเร็จและบ้างก็สร้างความปั่นป่วนให้กับทั้ง สหรัฐฯ และนานาชาติ ซึ่งล่าสุดเมื่อวันที่ ๑๘ ธ.ค.๖๐ ทำเนียบขาวได้ออกมา ประกาศยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่ของสหรัฐฯ ที่จะเป็นการรอบการปฏิบัติ ในห้วงของทรัมป์ต่อไป

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่ของสหรัฐฯ

เนื้อหาของยุทธศาสตร์ฉบับนี้สามารถอธิบายโดยรวมได้ว่าเป็นวิสัยทัศน์ ด้านความมั่นคงของชาติซึ่งอยู่บนพื้นฐานสังคมนิยม (Realism) ที่มุ่งเน้นการ ปฏิบัติมากกว่าในเชิงอุดมคติ โดยมีการระบุผลประโยชน์ของชาติสำคัญ ๔ ประการในยุทธศาสตร์ฉบับนี้ ได้แก่ (๑) การปกป้องสหรัฐฯ คนอเมริกัน และวิถีชีวิตชาวอเมริกัน (๒) การส่งเสริมความมั่งคั่งของสหรัฐฯ (๓) การรักษา

สันติภาพ และ (๔) การขยายอิทธิพลของสหรัฐฯ ออกไปยังส่วนต่างๆ ของโลก^๑ ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดของยุทธศาสตร์ฯ ได้ดังนี้

(๑) **การปกป้องสหรัฐฯ** คนอเมริกันและวิถีชีวิตชาวอเมริกัน โดย มุ่งเน้นการเสริมสร้างการควบคุมพรมแดน การปฏิรูประบบตรวจคนเข้าเมือง มองว่าผู้ก่อการร้ายกลุ่ม Jihadist เป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรง รวมถึงองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติและยาเสพติด รวมทั้งเพิ่มการปกป้องโครงสร้าง พื้นฐานที่สำคัญและเครือข่ายดิจิทัล การใช้ระบบป้องกันขีปนาวุธเพื่อ ป้องกันจากการโจมตีด้วยขีปนาวุธร้ายแรง

(๒) **การส่งเสริมความมั่งคั่งของชาวอเมริกัน** โดยจะฟื้นฟูระบบ เศรษฐกิจของสหรัฐฯ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของแรงงานและบริษัทอเมริกัน จะไม่ยอมให้เกิดการละเมิดสิทธิทางการค้า และมุ่งเน้นให้เกิดความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจที่เป็นอิสระและเป็นธรรม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับ การวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรม ปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งจะใช้ ความมั่นคงทางพลังงานเป็นหลักสำคัญเพื่อกระจายการลงทุน และส่งเสริม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ

(๓) **การรักษาสันติภาพ** โดยสร้างความแข็งแกร่งทางทหารและใช้ เครื่องมือทั้งหมดเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของสหรัฐฯ รวมทั้งเสริมสร้าง ชีตความสามารถทั้งในเชิงพื้นที่และไซเบอร์ ให้ความสำคัญต่อพันธมิตร

2017 NATIONAL SECURITY STRATEGY:

 I. protect THE HOMELAND I. ปกป้องสหรัฐฯ	 II. promote AMERICAN PROSPERITY II. ส่งเสริมความมั่งคั่ง	 III. preserve PEACE THROUGH STRENGTH III. รักษาสันติภาพ	 IV. advance AMERICAN INFLUENCE IV. ขยายอิทธิพล
<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมพรมแดน - ปฏิรูปตรวจคนเข้าเมือง - ป้องกันผู้ก่อการร้าย - อาชญากรรมข้ามชาติ - ปกป้องโครงสร้างพื้นฐาน - ปกป้องเครือข่ายดิจิทัล - ใช้ระบบป้องกันขีปนาวุธ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ - ปกป้องสิทธิทางการค้า - ปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา - การค้าที่อิสระ/เป็นธรรม - เน้นการวิจัยเทคโนโลยี/นวัตกรรม - ความมั่นคงทางพลังงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความแข็งแกร่งทางทหาร - เสริมสร้างขีดความสามารถ - ทั้งในเชิงพื้นที่และไซเบอร์ - ให้ความสำคัญต่อพันธมิตร - รักษาสมคูลอำนาจในภูมิภาคสำคัญ ของโลก 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้พลังงานทางการทูต - ส่งเสริมเศรษฐกิจตลาดเสรี - ส่งเสริมการเติบโตด้านเศรษฐกิจของภาคเอกชน - เน้นค่านิยมของสหรัฐฯ คือ เสรีภาพ ประชาธิปไตย และหลักนิติธรรม

ซึ่งถือเป็นผู้ร่วมขยายอำนาจและปกป้องผลประโยชน์ร่วมกันกับสหรัฐอเมริกา รวมทั้งการรักษาความสมดุลของอำนาจในภูมิภาคสำคัญๆ ของโลก ได้แก่ อินโดแปซิฟิก ยุโรป และตะวันออกกลาง

(๔) การขยายอิทธิพลของสหรัฐฯ ออกไปยังส่วนต่างๆ ของโลก เพื่อปกป้องพลเมืองอเมริกันและส่งเสริมความมั่งคั่ง ใช้พลังอำนาจทางการทูตและการพัฒนา เพื่อให้บรรลุผลทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ส่งเสริมเศรษฐกิจตลาดเสรี การเติบโตของภาคเอกชน เสถียรภาพทางการเมืองและสันติภาพ รวมทั้งให้ความสำคัญกับค่านิยมของสหรัฐฯ คือ เสรีภาพ ประชาธิปไตย และหลักนิติธรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมรัฐที่เข้มแข็งมั่นคงและเจริญรุ่งเรือง รวมทั้งสนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนให้เติบโตทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ นโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ จะสนับสนุนให้การขยายอิทธิพลของสหรัฐฯ ในประเทศต่างๆ ให้เป็นแรงผลักดันเชิงบวกในการกำหนดเงื่อนไขของการสร้างสันติภาพและพัฒนาสังคมที่ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ดี ยุทธศาสตร์ฉบับนี้ที่ไม่ได้ละทิ้งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอย่างสิ้นเชิง โดยระบุถึงภูมิภาค “อินโด-แปซิฟิก” ซึ่งสหรัฐฯ จะให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการทหาร อย่างชัดเจนถึงการสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันกำจัดด้วยขีปนาวุธ (missile defense) กับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้, การเตรียมความพร้อมรับมือต่อสถานการณ์นิวเคลียร์เกาหลีเหนือ, การบังคับใช้กฎหมาย, การแลกเปลี่ยนทางการค้ากับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อป้องกันกลุ่มก่อการร้าย, การสร้างความร่วมมือกับไต้หวันและอินเดีย, การกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตร คือ ฟิลิปปินส์ และไทย, การขยายความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือด้านความมั่นคงทางทะเลแก่ประเทศสิงคโปร์ เวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

บทวิเคราะห์ :

ยุทธศาสตร์ฉบับนี้ยึดมั่นในหลักการ America First ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหารและความมั่นคง รวมทั้งการค้าที่เป็นธรรม และ Cyber Space โดยให้ความสำคัญกับประเด็นภัยคุกคาม (Threats Based) อาทิ ระบุถึงรัสเซียและจีนว่าเป็นคู่แข่งสำคัญที่ทำลายอิทธิพลและแย่งชิงความเป็นมหาอำนาจจากสหรัฐฯ มองว่าเกาหลีเหนือกับอิหร่านเป็นรัฐอันตราย อีกทั้งยังระบุถึงว่าปากีสถานไม่ได้มีมาตรการรับมือกับกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงเท่าที่ควร^๑ ซึ่งมีความแตกต่างจากยุทธศาสตร์ความมั่นคงทั้ง ๒ ฉบับในสมัยประธานาธิบดีโอบามา (ค.ศ. ๒๐๑๐ และ ๒๐๑๕) ที่มุ่งเน้นโอกาส (Opportunity Based) โดยระบุถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เน้นถึงความร่วมมือกับพันธมิตรและคู่ค้าทางเศรษฐกิจ รวมถึงมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกภายใต้ นโยบาย Pivot to Asia โดยมีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจยุทธศาสตร์ภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership: TPP) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่ายุทธศาสตร์ฉบับนี้ สหรัฐฯ มุ่งเน้นปกป้องผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ภายใต้นโยบาย America First แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธที่จะทำงานร่วมกับประเทศพันธมิตรบนเงื่อนไขที่ว่าตราบใดที่

ประเทศเหล่านั้นทำตามข้อตกลงที่เป็นประโยชน์กับสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม การที่สหรัฐฯ มุ่งรักษาผลประโยชน์จนเกินไป อาจทำให้ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมมากนักในเวทีระหว่างประเทศ จึงอาจทำให้บทบาทของสหรัฐฯ ในเวทีโลกอ่อนแอลงได้^๒

เมื่อพิจารณายุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยเฉพาะในประเด็นการสร้างความมั่งคั่งและฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของสหรัฐฯ (Promote American Prosperity) เพื่อรักษาผลประโยชน์ของแรงงานและบริษัทอเมริกันเป็นสำคัญ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อค่าและการลงทุนของประเทศต่างๆ ทั้งนี้ ไทยอาจใช้โอกาสนี้รื้อฟื้นความสัมพันธ์ US-Thai FTA กับสหรัฐฯ เนื่องจากทรัมป์มีท่าทีที่มุ่งเจรจาแบบทวิภาคี หรือ One on One Trade Deal มากขึ้น แต่อาจจะต้องระวังหากสหรัฐฯ นำมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีมาใช้เพื่อเป็นเงื่อนไขในการทำการค้าโดยอาจนำ มาตรฐานด้านต่างๆ เช่น TIP Report, ICAO และ IUU เป็นต้น มาใช้อย่างเข้มงวดมากขึ้น

นอกจากนี้ ในด้านการทหารและความมั่นคง ประเด็นของยุทธศาสตร์ดังกล่าวที่ได้ระบุถึงการรักษาสมดุลอำนาจในภูมิภาคสำคัญๆ ของโลก (Preserve Peace Through Strength) รวมถึงให้ความสำคัญกับภูมิภาคอินโดแปซิฟิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความร่วมมือเพื่อการต่อต้านการก่อการร้ายกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนั้น จากการที่ยุทธศาสตร์ฉบับนี้มองจีนว่าเป็นคู่แข่งสำคัญ ซึ่งสหรัฐฯ จะต้องพยายามเข้ามาสร้างความร่วมมือในภูมิภาคมากขึ้นเพื่อคานอำนาจกับจีน ดังนั้น ไทยในฐานะที่เป็น Major Non-NATO Ally (MNNA) ของสหรัฐฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ รวมทั้งมีการฝึกซ้อม Cobra Gold ร่วมกันเป็นประจำทุกปี อีกทั้งในปีหน้าไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุม 5th Defense Strategic Talks^๓ จึงเป็นโอกาสอันดีในการขยายกรอบความร่วมมือในพื้นที่ใหม่ๆ ที่ทั้งไทยและสหรัฐฯ ให้ความสนใจร่วมกัน อาทิ ด้านไซเบอร์ ด้านการรักษา สันติภาพ ความมั่นคงทางทะเล และการสร้างศูนย์ซ่อมสร้างยุทธโศปกรณ์ เป็นต้น นอกจากนั้น ไทยสามารถแสดงบทบาทเป็นตัวกลาง (Mediator) ดึงสหรัฐฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือกับอาเซียนตามกลไก ADMM Plus โดยในปี ๒๕๖๒ ไทยจะเป็นประธานอาเซียน ดังนั้น ไทยควรริเริ่มผลักดันความร่วมมือที่ไทยและสหรัฐฯ ให้ความสนใจร่วมกันในการเป็นประเทศคู่เจรจา และคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญ (EWG) ในอนาคตอันใกล้ต่อไป..^๔

อ้างอิง

- <https://www.whitehouse.gov/articles/new-national-security-strategy-new-era/>
- <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trump-announces-national-security-strategy-advance-americas-interests/>
- <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-42401170>
- <https://www.voathai.com/a/us-national-security-strategy/4169636.html>
- <https://www.bangkokpost.com/news/security/1389266/us-seeks-to-build-military-service-depot>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (ศศย. สปท.) T/F : 02 275 5715-16

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี การทหาร พลังงาน / สิ่งแวดล้อม
 อื่นๆ .....

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

บทวิเคราะห์โดย ร.ท.หญิง นันทิยา ทองคนารักษ์ ร.น. นักวิจัย ศศย.สปท.